

Ima az ezer év ünnepén.¹

Népek és nemzetek Ura, nagy Isten! leborulunk előtted szent-séged templomában, alázattal hajlunk meg királyi trónod előtt; szent örömrészek közt imádjuk, magasztaljuk nevedet, dicsőítjük nagyságodat; szent megihletődéssel áldjuk és dicsérjük végtelen jóságod... Mintha a mindenség hódolna, úgy száll fel hozzád néped hő imája, úgy hozzuk elődbe hálatelt szívünket, hogy e nagy idők áldozatát bemutassa néked.

Egy ezred év határán állunk Uram! ki előtt ezer esztendő annyi mint egy nap, de egy népnek, egy nemzetnek ezer esztendő, mint egy örökkévalóság, hosszú, nagy idő. Egy ezredév határán állunk. Fenséges magaslat! a melyre helyeztél; melyet bépillanthatunk hosszú út, messze tér. Mely népnek adtad e kiváltságot, hogy megérje a boldogságot, hogy életében számitson ennyi évszázatot?! Áldunk Atyánk, az évszázakért; áldunk amaz áldásokért, melyekkel betöltötted a százéveket, betöltötted ez ország szép terein az egymásután következő nemzedékeket. Áldunk a vitézségért, melylyel dicső őseink elfoglalták e hont, hogy a kik addig vándoroltak, legyen állandó hazájok, a bátorságért és a hősiességért, a melylyel a magyar nevet az idegen népek közt tiszteltté tették. Áldunk a bölcsességért és megvilágosodásért, melylyel a kereszténységet megismerve életadó hatalmat vettek föl a nemzeti életbe. Áldunk nagy királyainkért, kiknek uralkodása alatt az ország határai kiterjesztettek s az ország oly hatalmas vala, hogy „magyar tenger vizében hunyt el észak, kelet, dél hulló csillaga;“ az államférfiakért, kiknek bölcsesége a nemzet alkotmányát folyton erősítette, az idők jelei, szükségei szerint fejlesztve, hogy legyen az a nemzeti létnek mindenha megvívhatlan erős véd-

¹ Elmondattott a kolozsvári unitárius templomban május 9-én az iskolák ünnepe alkalmával.

bástyája. Áldunk a nemzet dalnokaiért, a kiknek éneke most epedés, bús siralom, majd riadó, lelkesítő harczy induló, most a dicsőség, nagy tettek éneklése, majd a szelid erkölcsök tisztelete, békés munka, polgári erények, honszerelem, eszmények dicsőítése. Áldunk a tudomány munkásaiért, népünk tanítóíért, a kiknek élete felvilágosodást, műveltséget terjesztett s a nemzedékeket az előhaladás fokain mind magasabbra emelte. Áldunk a tudomány ama világosságáért, melyet a hit javítás árasztott, a szellem szabadságáért, melyet a lelkeknek adott. Áldunk mindazért a fényért, mely a hullámzó századok ölén sugárzik, mindazért a dicsőségért, mely jelöli a nagy idöket és tért. Áldunk az örömért, mely ma millió sziveket tölt be, melylyel téged dicsérünk, mert te voltál gondviselő Istenünk!

Te tartottad fenn az erőket, melyek által hatalommá nőtt e nemzet, melyet királyok és népek tisztelnek, melynek ünnepében annyi nemzetek rokonszenvvel résztvesznek. Te voltál mellettünk egy ezredév annyi változatai között, te segítettél megpróbáltatásban és viszontagságokban, vész idején is. Téged kérünk az új ezer év küszöbén, légy továbbra is a mi segedelmünk. Tartsd meg és növeld az anyagi jóllétet, hogy ezer és ezer munkás kéz mivelje Magyarhon jó földjét, fejleszsen ipart, üzzön kereskedést. Tartsd meg és növeld az erkölcsi erőket, hogy származzanak ki azokból fénylő erények, ápold a hitet, a vallásszeretetet, hogy ragyogjanak fennen fénylő nagy eszmények. Tartsd meg és növeld a szabadságot, melyért a nemzet annyi vért és életet áldozott. Fordítsd hasznunkra a mult tanulságait, a keserü fájdalomkat és szenvedést, melylyel megbünhődte már e nép a multat s jövendőt, hogy a hazának minden iakója keresse a békét és egyetértést, idegen érdeket ne szolgáljon, ne munkáljon, más bálványra ne legyen soha, csakis e hon, az imádott haza!...

Honunk jövendőjéért száll hozzád kérésünk és a jövendőségért könyörgünk, az ifjuságért buzdul fel most mindenekfelett e pillanatban szívünk, keblünk. Oh éreztesd e nagy ünnep jelentőségét, gyujtsd lángra szívükben és lobogtasd kiolthatatlanul a honnak szerelmét, hadd lásson a jövendő is fényes példákat, hogy mint tudnak a honfiak harczban és békében honuk javáért élni, munkálni, mint tudja a magyar nő hazáját szeretni. Ápold keblükben, a mi e nemzetnek mindig erénye volt, a koronás király iránti hódolatot és tiszteletet, mert üdv van abban, ha együttérez a király és nemzet.

Adj oly uralkodókat a népnek mint az a dicső király, *I. Ferencz József*, kivel együttérte meg a nemzet az ezredévi ünnepet, ki együtt ünnepel a nemzettel, kinek bölcsességét, nagyságát hirdetni fogják

évezerek; oly királynékat, mint *Erzsébet*, a ki örömben és bánatban a nemzettel öszszeforrott, kinek fenséges életét énekelni fogják időken át költők és lantosok.

Boldog a nép, hogy ily király alatt lép be az új ezredévbe.

Kegyelmed, szereteted, jószágod, gondviselésed kísérje az ünneplő királyt és nemzetet!

Atyánk, Istenünk! hallgass meg.

Amen.

PÉTERFI DÉNES.

Egyházi beszéd az ezer év ünnepén.*)

Alapige: 5. Móz. VIII. 7—11.

Fönséges esemény s az isteni gondviselésnek különös kegyelme iránti hálaérzet, mi ma Isten házába hozott aai. Hosszu ember öltökön át föl- és tova-tűnt nemzedékek sirhalmán állva, nekünk jútott a ritka alkalom és szerencse, hogy hazánk és nemzetünk ezer éves fennállásának ünnepét megülhetjük. *Ezer éve, hogy ez a haza, ez a föld a miénk s miénk a ma élő nemzedékek között a legrégebb állam.* S lehetne-e honfiai és honleányi szív és lélek, mely ma imára ne borulna a gondviselés előtt, hogy ezt a hazát nekünk adta s ezer évig fenn is tartotta. Oh ezer év csak egy enyésző, tűnő pillanat a roppant végtelenben, de oly hosszú és megmérhetetlen egy nemzet életében! Ezer éves fennállás! s oh minő ezer év, minő eseményei s alkotásai a lezajlott századoknak! Mennyi fény, dicsőség és nagyság egymásra halmozódva, s mennyi bus kálvária, mennyi drága vér és könny tengerré nőve!!

Láttátok ugy-e a természetet jelenségeiben? midőn benne a vihar kitör, a láthatár elsötétül, a légben meggyülemlett vilany tüzet fog, a cikázó villámok vakító fénnel nyilallanak át és keresztül a háborgó és nyugtalan sötét felleg tömörületeken, — midőn az ég megdördül, rémes csattogásainak sulya alatt a föld remeg, ingadozik, az állatok megrémülve rejtekhelyeikbe menekülnek s maga az ember is elnémulva, megalázkodva mozdulatlanul áll s össze fogott kezekkel imáját is csak halkan rebegi, — vagy ismét, midőn a vihar elnémult, a rémes éjszaka elmúlt, a láthatár kiderül, a nap tovább folytatva pályáját „lángesső” gyanánt szórja sugarait a bágyadt természetre, ember s állat, újra előző, felvidul, új életre ébredt: e *kép* az emberiség élettörténetének képe aai! mert a természet jelenségei azonosak az emberi élet történetének jelenségeivel s egyik ugy, miként a másik az isteni hatalom és nagyság megnyilatkozása és fényirása — de hű képe különösen édes hazánk és nemzetünk élettörténetének, hisz több vihar alig dult földön, mint e drága haza földén s a földkereken nép nem létezett, mely több viszontagságnak és megpróbáltatásnak lett volna kitéve mint szeretett nemzetünk, elannyira, hogy ha a népek és nemzetek életében a láogatás és megpróbáltatás csakugyan az isteni szeretetnek és jóságnak fényirása, mint a hogy szent könyvünk tanítja,

*) Elmondott máj. 10-én.